

Deel 3

Feesten van de HEERE

Pascha



Hans van de Lagemaat

Inleiding

'Dit zijn de feestdagen van de HEERE, de heilige samenkomsten, die u op hun vastgestelde tijd moet uitroepen. In de eerste maand, op de veertiende dag van de maand, tegen het vallen van de avond, is het Pascha voor de HEERE. (Lev. 23:4, 5).

Leviticus 23 begint in vers 3 als het ware opnieuw. Na de beschrijving van de wekelijkse sabbat komen we toe aan de eigenlijke feesten, of beter, de gezette hoogtijden. Pascha of Pasen is de eerste in een serie van vier. Pasen, Ongezuurde Broden, en Eerstelingen kunnen ook wel als één feest beschouwd worden. Zowel als in de viering in Israël als in de typologische betekenis liggen ze heel dicht bij elkaar. Iets verder weg ligt Pinksteren. Maar door het tellen van de sabbatten zien we dat dat feest rechtstreeks is verbonden aan Eerstelingen en daarmee ook aan Pasen en Ongezuurde Broden.

Het eerste Pascha

Het eerste Pascha staat in Exodus 12 beschreven. Het werd 'gevierd' nog voor de feitelijke uittocht uit Egypte. Israël werd 'in hoop' zalig. (Rom. 8:24). De belofte lag er. En God had de verzekering gegeven dat alle eerstgeborenen die zouden schuilen achter het bloed van het lam zouden blijven leven. Hij had de verzekering gegeven van de uittocht uit Egypte. Niets daarvan kon nog worden gezien. Israël moest vertrouwen op Gods Woord. Het was de eerste geloofsdaad van het volk. En er zouden er nog vele volgen.

Een nieuw begin

Pesach markeert een nieuw begin.

'Deze maand zal voor u het begin van de maanden zijn. Hij zal voor u de eerste zijn van de maanden van het jaar. (Ex. 12:2)

Zo belangwekkend was al wat er nu zou volgen dat zelfs de kalender er op werd aangepast. Dit zou de eerste maand van het (kerkelijk) jaar voor Israël worden.

Een volkomen Lam

In het Pascha staat de dood van een lam centraal. En in dat lam vinden we vele verwijzingen naar Christus Jezus, onze Heere.

‘Spreek tot heel de gemeenschap van Israël: Op de tiende dag van deze maand moet ieder voor zich een lam per familie nemen, een lam per gezin. Maar als het gezin te klein is voor een lam, dan moet hij er samen met de buurman, die het dichtst bij zijn gezin woont, één nemen, overeenkomstig het aantal personen. U moet bij het lam rekening houden met wat ieder eten kan. U moet een lam zonder enig gebrek hebben, een mannetje van een jaar oud. U moet het van de schapen of van de geiten nemen. U moet het in bewaring houden tot de veertiende dag van deze maand, en heel de verzamelde gemeenschap van Israël zal het slachten tegen het vallen van de avond.’ (Ex. 12:3-6).

Het eerste wat ons hier opvalt is dat het lam een aantal dagen voor de slacht apart moest worden genomen. In de ongetwijfeld kleine arbeidswoningen van de Israëlieten betekende dit dat het lam voor de dagen dat het nog te leven had deel uitmaakte van het gezinsleven. En we kunnen ons een beetje de situatie voorstellen van het oilam in de gelijkenis die Nathan David voorhoudt na zijn zonde met Bathseba.

‘Maar de arme had helemaal niets dan alleen één enkel klein oilam, dat hij gekocht had. Hij hield het in leven en het werd groot, samen met hem en met zijn kinderen. Het at mee van zijn stuk brood, dronk uit zijn beker en sliep in zijn schoot. Het was als een dochter voor hem.’ (2 Sam. 12:3).

Ook de kinderen in de huisjes zullen snel verknocht zijn geraakt aan het lam in hun huis. En daarmee werd het een dierbaar lam. (1 Pet 2:4,

6). Het lam werd geheel eigen aan het gezin waarin het leefde. Het lam dat geslacht werd was geen vreemde. En zeker voor de kinderen zal het pijn gedaan hebben als het moment van de slacht daar was.

Drie dagen dikke duisternis

Het is heel wel mogelijk dat de negende plaag, de dikke duisternis over het land van Egypte, juist vooraf ging aan de tiende, de dood van de eerstgeborenen, en dat de Israëlieten een lam in huis hadden op het moment dat het duister voor drie dagen intrad. En dat zou in elk geval een heel mooi beeld zijn.

'Toen Mozes zijn hand uitstreckte naar de hemel, kwam er een dikke duisternis in heel het land Egypte, drie dagen lang. Zij zagen elkaar niet, en drie dagen lang stond niemand op van zijn plaats. Voor alle Israëlieten echter was het licht in hun woongebieden. (Ex. 10:22, 23).

Het lam gaf het licht! Zoals ook in Openbaring 21:22, 23:

'Ik zag geen tempel in haar, want de Heere, de almachtige God, is haar tempel, en het Lam. En de stad heeft de zon en de maan niet nodig om haar te beschijnen, want de heerlijkheid van God verlicht haar, en het Lam is haar lamp. (Opb. 21:22, 23).

Hoe heerlijk als we in Zijn licht mogen wandelen.

'Ik ben een licht, in de wereld gekomen opdat ieder die in Mij gelooft, niet in de duisternis blijft.' (Joh. 12:46).

Het Lam

Het lam in Egypte verbeeldt het grote verlossingswerk van Christus. Vele teksten in Oude en Nieuwe Testament kunnen we ermee in verband brengen.

'Voorwaar, onze ziekten heeft Hij op Zich genomen, ons leed heeft Hij gedragen. Wij hielden Hem echter voor een geplaagde, door God geslagen en verdrukt. Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is er voor ons genezing gekomen. Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons ieder naar zijn eigen weg. Maar de HEERE heeft de ongerechtigheid van ons allen op Hem doen neerkomen. Toen betaling geëist werd, werd Hij verdrukt, maar Hij deed Zijn mond niet open. Als een lam werd Hij ter slachting geleid; als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed Hij Zijn mond niet open. (Jes. 53:4-7).

Het was deze Schriftplaats die de kamerling van Candacé zat te lezen op weg terug naar zijn vaderland. Toen hij in gesprek raakte met Filippus zei hij:

'Ik vraag u, over wie zegt de profeet dit? Over zichzelf of over iemand anders?' (Hand. 8:34).

Er zijn op deze vraag in de loop van de geschiedenis al verschillende antwoorden gegeven; maar er is maar een de juiste:

'En Filippus deed zijn mond open en, uitgaande van dat Schriftwoord, verkondigde hij hem Jezus.' (Hand 8:35).

Hij begon bij diezelfde Schriftplaats om Jezus te verkondigen. Maar hij zal er nog vele anderen hebben aangehaald. En zou dan ook Exodus 12 niet voorbij gekomen zijn?

'De volgende dag zag Johannes Jezus naar zich toe komen en hij zei: Zie het Lam van God, Dat de zonde van de wereld wegneemt!' (Joh. 1:29).

‘De volgende dag stond Johannes daar weer met twee van zijn discipelen. En toen hij Jezus zag lopen, zei hij: Zie, het Lam van God!’ (Joh. 1:35, 36).

Voor een Jood, die de Schriften kende, of op zijn minst goed thuis was in de Thora, waren deze woorden luid en duidelijk. Hij is het ware Lam, hield Johannes hen voor. Hij komt verlossing brengen. Dat de meesten niet begrepen dat Hij gedood moest worden, net als het lam in Egypte, en zo de verlossing tot stand zou brengen doet aan het beeld niets af.

De lenden van het verstand omgord

‘Omgord daarom de lendenen van uw verstand, wees nuchter en hoop volkomen op de genade die u gebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus.’ (1 Pet. 1:13).

Deze tekst verwijst onmiskenbaar naar Exodus 12:11.

‘En zo moet u het eten: uw middel omgord, uw schoenen aan uw voeten en uw staf in uw hand. U moet het met haast eten, het is Pascha voor de HEERE.’ (Ex. 12:11).

De Israëlieten moesten klaar staan, bereid om meteen te vertrekken. Het middel omgord, betekent dat de lange gewaden iets worden opgetrokken en bijeen worden gehouden door een gordel rond de lenden, opdat men niet zou struikelen.

Zo, zegt Petrus moet jullie lenden van het verstand zijn omgord. Wat dat betekent legt hij uit in de verzen die volgen. Dat heeft allemaal te maken met de levenswandel:

‘Word als gehoorzame kinderen niet gelijkvormig aan de begeerten die er vroeger in de tijd van uw onwetendheid waren.’ (1 Pet. 1:14).

‘Word zo ook zelf heilig in heel uw levenswandel.’ (1 Pet. 1:16).

'Wees heilig, want Ik ben heilig.' (1 Pet. 1:16).

'Wandel dan in de vreze des Heeren, gedurende de tijd van uw vreemdelingschap.' (1 Pet. 1:17).

En wat is de basis voor deze oproep om heilig, afgezonderd, te wandelen?

'In de wetenschap dat u niet met vergankelijke dingen, zilver of goud, vrijgekocht bent van uw zinloze levenswandel, die u door de vaders overgeleverd is, in de wetenschap dat u niet met vergankelijke dingen, zilver of goud, vrijgekocht bent van uw zinloze levenswandel, die u door de vaders overgeleverd is, maar met het kostbaar bloed van Christus, als van een smetteloos en onbevlekt Lam.' (1 Pet. 1:18, 19).

De wandel die Petrus beschrijft is gebaseerd op de verlossing door het dierbaar bloed van Christus, als het Paaslam. Die verlossing kwam niet door zilver of goud, maar door bloed. En zo was het ook in Egypte. Het bloed van het lam was de basis voor de verlossing. En in feite vond de verlossing al plaats in Egypte. Daar begon ook Israëls wandel met God. Die wandel was toen in Egypte radicaal anders. Van dienstknechten van Farao werden de Israëlieten dienstknechten van de HEERE. En dat werd zichtbaar. Op dezelfde wijze schrijft Petrus er over. Petrus schrijft aan Joden in de verstrooiing en hij houdt hun voor dat zij verlost zijn door het bloed van het Lam. Hun voorgaande wandeling heeft niets meer te maken met hun huidige. Hij noemt hun eertijds 'hun zinloze wandeling, die u door de vaders overgeleverd is'. Zij waren verlost van al hun loze en door mensen gemaakte tradities. Dat leven vergelijkt Petrus met een leven in Egypte onder Farao. 'Vroeger' ging die wandel gepaard met begeerten, die er in hun onwetendheid waren. Maar door de kennis aan het bloed van het Lam konden ze de lenden gorden en een nieuwe levenswandel aanvangen, 'niet gelijkvormig aan de begeerten, die er vroeger in de tijd van uw

onwetendheid waren', maar 'heilig', 'in vreze'. Ook dit is een les van het Pascha.

Geen been gebroken

Aangaande het lam waren er diverse voorschriften. Er waren voorschriften wie er niet van mochten eten, en waar het gegeten moest worden. Vreemdelingen mochten er niet van eten, en het moest in een huis gegeten worden. (Ex. 12:43-46). Maar heel in het bijzonder geldt dat geen been daaraan gebroken mocht worden.

'In één huis moet het gegeten worden. U mag van het vlees niets uit het huis naar buiten brengen, en u mag er geen been van breken.' (Ex. 12:46).

Dit wordt herhaald in Numeri 9:12 voor degenen die vanwege bepaalde redenen het Pascha niet in de eerste maand konden houden en het daarom op dezelfde wijze in de tweede maand mochten vieren:

'In de tweede maand, op de veertiende dag, tegen het vallen van de avond, moeten zij het houden; met ongezuurde broden, en met bittere kruiden moeten zij het eten. Zij mogen er niets van over laten blijven tot de volgende morgen en mogen er geen been van breken; volgens alle verordeningen voor het Pascha moeten zij het houden.' (Num. 9:11, 12).

Dit werd vervuld in HET Lam van het Pascha, onze Heere Jezus Christus.

'Opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op de sabbat, omdat het de voorbereiding was (want de dag van die sabbat was een grote dag), vroegen de Joden dan aan Pilatus of hun benen gebroken en zij weggenomen mochten worden. De soldaten dan kwamen en braken wel de benen van de eerste en van de ander die met Hem gekruisigd was, maar toen zij bij Jezus kwamen en zagen dat Hij al gestorven was, braken zij Zijn benen niet. Maar een van de soldaten stak met een speer in Zijn zij en

meteen kwam er bloed en water uit. En die het gezien heeft, die getuigt ervan, en zijn getuigenis is waar, en hij weet dat hij de waarheid spreekt, opdat ook u gelooft. Want deze dingen zijn geschied, opdat het Schriftwoord vervuld wordt: Geen been van Hem zal gebroken worden.’ (Joh. 19:31-36).

Behalve dat we zien dat God er Zelf zorg voor draagt dat Zijn Woord ook in de typen en de schaduwen minutieus volbracht wordt ligt er nog een ander verband in deze laatste teksten, iets dieper onder de oppervlakte. ‘Geen been van Hem zal verbroken worden’ is een verwijzing naar en vervulling van het lam van het Pascha. Zoals we verderop nog zullen zien heeft het Pascha alles te maken met de dood van de eerstgeborenen. Ja, het type is zelfs niet volledig zonder dat we de eerstgeborene erbij betrekken. Dat zien we ook in Zacharia. ‘Zij zullen zien in Wie zij gestoken hebben’ komt uit die profeet.

‘Maar over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik de Geest van de genade en van de gebeden uitstorten. Zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben. Zij zullen over Hem rouw bedrijven, als met de rouwklacht over een enig kind; en zij zullen over Hem bitter klagen, zoals men bitter klaagt over een eerstgeborene.’ (Zach. 12:10).

Ook in deze profetie gaat het over een eerstgeborene! En zo worden de profetie van het type van Pascha en de profetie van Zacharia op een wel heel bijzondere wijze in de Eerstgeborene met elkaar verbonden in de vervulling van beide aan het kruis op Golgotha.

Het Lam in de Openbaring

Behalve dat Johannes in zijn Evangelie een paar keer melding maakt van het Lam of daar impliciet naar verwijst doet Hij dit ook veelvuldig in het Bijbelboek Openbaring. Het Lam Dat we daar zien is niet het onschuldige slachtoffer, maar Degene Die overwonnen heeft.

In hoofdstuk 5 van Openbaring gaat het over een verzegeld boek en de grote vraag voor Johannes is wie waardig was het boek te openen en

zijn zegelen te verbreken. (Opb. 5:2). Het antwoord op die vraag staat in vers 5:

'En ik zag, en zie: te midden van de troon en van de vier dieren en te midden van de ouderlingen stond een Lam als geslacht, met zeven horens en zeven ogen. Dat zijn de zeven Geesten van God, die uitgezonden zijn over heel de aarde.' (Opb. 5:6).

Deze Leeuw uit de stam van Juda, deze Wortel Davids, is dezelfde als het 'Lam, staande als geslacht, hebbende zeven hoornen, en zeven ogen' (Opb. 5:6). Want waar de ouderlingen zeiden dat de Leeuw uit de stam van Juda had overwonnen om het boek te openen zien we het Lam dit ook daadwerkelijk doen.

'En toen Het de boekrol genomen had, wierpen de vier dieren en de vierentwintig ouderlingen zich vóór het Lam neer. Zij hadden elk een citer en gouden schalen vol reukwerk. Dit zijn de gebeden van de heiligen. En zij zongen een nieuw lied en zeiden: U bent het waard om de boekrol te nemen en zijn zegels te openen, want U bent geslacht en hebt ons voor God gekocht met Uw bloed, uit elke stam, taal, volk en natie.' (Opb. 5:8, 9).

Het verbreken van de zegelen is tegelijkertijd de openbaring van de toorn van het Lam. Het Lam is nu niet de weerloze Man van smarten. Het is niet het schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders. Nu zijn de rollen omgekeerd. En wee hen, die niet willen buigen voor het Lam in zijn vernedering.

'En de koningen van de aarde, de groten, de rijken, de oversten over duizend, de machtigen en alle slaven en vrije mensen verborgen zich in de grotten en tussen de rotsen in de bergen. En zij zeiden tegen de bergen en de rotsen: Val op ons en verberg ons voor het aangezicht van Hem Die op de troon zit, en voor de toorn van het Lam. Want de grote dag van Zijn toorn is aangebroken en wie kan dan staande blijven?' (Opb.6:15-17).

In de Openbaring zien we niet het Lam aan het kruis, maar het Lam op Zijn troon; niet het schijnbaar door dood en vijanden overwonnen Lam, maar het overwinnende Lam.

Het Pascha krijgt hiermee een enorme reikwijdte. Het geslachte Lam ziet niet alleen op Christus aan het kruis. Het gaat veel verder. Het wijst ons op de grote eindoverwinning. Het is de overwinning van het Lam en met Hem al degenen die de vergeving hebben gekregen door Zijn bloed.

Het Pascha als type van een toekomstige verlossing van Israël

Nog steeds herdenkt Israël bij het vieren van het Pascha de uittocht uit Egypte. Maar dat zal niet altijd zo blijven. Er komt een verlossing van Israël waarbij de verlossing uit Egypte geheel en al zal vervagen.

Dat lezen we bijvoorbeeld in Jeremia 23.

‘Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik voor David een rechtvaardige SPRUIT zal doen opstaan. Hij zal als Koning regeren en verstandig handelen, Hij zal recht en gerechtigheid doen op de aarde. In Zijn dagen zal Juda verlost worden en Israël onbezorgd wonen. Dit zal Zijn Naam zijn waarmee men Hem noemen zal: DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID. Daarom zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat men niet meer zal zeggen: Zo waar de HEERE leeft, Die de Israëlieten geleid heeft uit het land Egypte, maar: Zo waar de HEERE leeft, Die het nageslacht van het huis van Israël geleid heeft en Die het gebracht heeft uit het land in het noorden en uit al de landen waarheen Ik hen verdreven had: zij zullen wonen in hun eigen land.’ (Jer. 23:5-8).

Er wordt niet meer gesproken van de verlossing uit Egypte maar van de verlossing uit de ballingschap waarheen Israël en Juda verdreven waren. We zien in plaats van de geweldige verlossing uit Egypte de machtige verlossing uit alle landen waarheen het volk verstrooid was. Dit is de les van de Spruit, die Koning zal zijn. Jeremia spreekt er in een ander hoofdstuk nogmaals over.

‘Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik het goede woord gestand zal doen dat Ik gesproken heb tot het huis van Israël en over het huis van Juda. In die dagen en in die tijd zal Ik voor David een SPRUIT van gerechtigheid doen opkomen. Hij zal recht en gerechtigheid doen op aarde. In die dagen zal Juda verlost worden en zal Jeruzalem onbezorgd wonen. Dit is hoe men de stad noemen zal: DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID.’ (Jer. 33:14-16).

Deze Spruit is het Rijsje dat zal voortkomen uit de afgehouden tronk van Isaï (Jes. 11:1). Dit Rijsje wordt in vers 10 van Jesaja 11 ‘de Wortel van Isaï’ genoemd. Hij zal staan tot een Banier der volken. Zij zullen naar Hem vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn. (Jes. 11:10). En dan lezen we weer van die grote verlossing van Zijn volk.

‘Want op die dag zal de Wortel van Isaï er zijn, Die zal staan als banier voor de volken. Naar Hém zullen de heidenvolken vragen. Zijn rustplaats zal heerlijk zijn. En het zal op die dag gebeuren dat de Heere opnieuw, voor de tweede keer, met Zijn hand de rest van Zijn volk zal verwerven, die overgebleven zal zijn in Assyrië en Egypte, in Pathros, Cusj, Elam, en in Sinear, Hamath en op de eilanden in de zee. Hij zal een banier omhoogheffen onder de heidenvolken en Hij zal de verdrevenen van Israël verzamelen en hen die vanuit Juda overal verspreid zijn, bijeenbrengen van de vier hoeken van de aarde. (Jes. 11:10-12).

En ook in dit Schriftgedeelte wordt deze verlossing vergeleken met de verlossing uit Egypte.

Er zal een gebaande weg zijn voor de rest van Zijn volk, die overgebleven zal zijn in Assyrië, zoals het met Israël gebeurde op de dag dat het wegtrok uit het land Egypte. (Jes. 11:16).

De Eerstgeborene

Heel nauw verbonden met het Paaslam en het feest van Pesach is de eerstgeborene.

‘En Mozes zei: Zo zegt de HEERE: Omstreeks middernacht zal Ik uittrekken door het midden van Egypte en alle eerstgeborenen in het land Egypte zullen sterven, van de eerstgeborene van de farao af, die op zijn troon zitten zou, tot de eerstgeborene van de slavin die achter de handmolen zit, en alle eerstgeborenen van het vee. Er zal een luid geschreeuw zijn in heel het land Egypte, zoals er nog nooit geweest is en zoals er ook nooit meer zijn zal. Maar bij alle Israëlieten zal nog geen hond zijn tong roeren tegen mens of dier. Zo zult u weten dat de HEERE onderscheid maakt tussen de Egyptenaren en de Israëlieten. (Ex. 11:7).

De HEERE maakte een afzondering tussen de Egyptenaren en de Israëlieten. Dat deed Hij door het bloed van het lam.

‘Want Ik zal in deze nacht door het land Egypte trekken en alle eerstgeborenen in het land Egypte treffen, van de mensen tot het vee. En Ik zal aan al de goden van de Egyptenaren strafgerichten voltrekken, Ik, de HEERE. En het bloed zal u tot een teken zijn aan de huizen waarin u verblijft. Als Ik het bloed zie, zal Ik u voorbijgaan en er zal geen plaag onder u zijn die verderf teweegbrengt, als Ik het land Egypte zal treffen.’ (Exod. 12:12, 13)

Het bloed van het lam was de grote scheiding. Daar waar dit bloed niet was gestort betekende dit de dood van de eerstgeborenen. Deze dood van de eerstgeborenen was al voor het begin van de tien plagen in Egypte door de HEERE bij Mozes aangekondigd. Voordat Mozes uit Midian naar Egypte terugkeerde.

‘De HEERE zei tegen Mozes: Nu u naar Egypte gaat terugkeren, zie erop toe dat u al de wonderen waartoe Ik u in staat gesteld

heb, vóór de farao doet. Ikzelf echter zal zijn hart verharderen, zodat hij het volk niet zal laten gaan. Dan moet u tegen de farao zeggen: Zo zegt de HEERE: Mijn zoon, Mijn eerstgeborene, is Israël. Daarom zeg Ik tegen u: Laat Mijn zoon gaan, zodat hij Mij kan dienen. Maar u hebt geweigerd hem te laten gaan, zie, Ik zal uw zoon, uw eerstgeborene, doden.’ (Ex. 4:21-23)

Hier is het oog om oog en tand om tand. Als je mijn eerstgeborene Mij onthoudt, dan neem ik jouw eerstgeborene. De eerstgeborene van de HEERE werd uitgeruild tegen de eerstgeborenen van de Egyptenaren!

We zien dat de HEERE niet zo maar een afzondering, een onderscheid maakt tussen de Egyptenaren en de Israëlieten. Het bloed van het lam zat er tussen. Hierin hebben we een van die hele mooie schaduwen uit de Bijbel die ons het wonderlijke werk van de Heere Jezus Christus tonen. We hebben hier te maken met een, zoals ik het noem, een dubbel-type. Om dit type in Egypte uit te leggen zal ik eerst twee voorbeelden van een dergelijk type uit Genesis bespreken.

Abraham en Izaäk

In Genesis 22 wordt Abraham beproefd door God. Zijn geloof wordt op de proef gesteld. Gelooft hij werkelijk dat God is een God Die doden levend maakt? Sommige van zijn daden leken daar niet erg op. En daarom wordt Abraham op de proef gesteld. Hij moet Izaäk, zijn geliefde zoon gaan offeren; en Hij doet dat. Hij gaat naar Moria, neemt hout en vuur en zijn zoon mee de berg op en op het moment dat hij zijn hand uitstreckte om zijn zoon te slachten, hoort hij een stem die hem dat verbiedt. Hij had de beproeving doorstaan en God zegt hem:

‘Toen zei Hij: Steek uw hand niet uit naar de jongen en doe hem niets, want nu weet Ik dat u godvrezend bent en uw zoon, uw enige, Mij niet onthouden hebt.’ (Gen. 22:12).

En in plaats van zijn zoon wordt er nu een onschuldig dier geofferd.

‘Toen sloeg Abraham zijn ogen op en keek om, en zie, achter hem zat een ram met zijn horens verstrikt in het struikgewas. Abraham ging erheen, nam die ram en offerde hem als brandoffer in de plaats van zijn zoon.’ (Gen. 22:13).

Hier vloeien de twee types ineen. Izaäk de geliefde zoon en de onschuldige ram. De dood van de ram was de dood van Izaäk. Het bloed dat vloeide was het bloed van het lam, maar het vloeide als het ware samen met het bloed van Izaäk.

Dit laat ons Hebreeën 11 zien.

*‘Door het geloof heeft Abraham, toen hij door God op de proef gesteld werd, Izak geofferd. En hij, die de beloften ontvangen had, heeft zijn eniggeborene geofferd. Tegen hem was gezegd: Dat van Izak zal uw nageslacht genoemd worden. Hij overlegde bij zichzelf dat God bij machte was hem zelfs uit de doden op te wekken. En hij kreeg hem **als het ware** daaruit ook terug.’*

Het gaat hier om de woorden die ik dik gedrukt heb ‘als het ware’, of liever zoals de SV ‘bij gelijkenis’. Abraham heeft Izak geofferd. Werkelijk geofferd. Abraham wist dat God machtig was hem uit de doden op te wekken en daar handelde hij naar. Hij heeft hem inderdaad uit de doden teruggekregen. De dood van het ram en de dood van Izak zijn hier identiek. Na de offerande leefde Izak. Hij was ‘als het ware’ opgewekt uit de doden.

Dit noem ik een dubbel-type. Izaäk en de ram hoorden bij elkaar. Om de dood en opstanding van Izak af te beelden waarbij ook werkelijk bloed vloeide was ook de ram nodig. Abraham offerde zijn zoon en hij kreeg hem bij gelijkenis door de tussenkomst van de ram uit de dood weer terug. In Gods oog is Izak werkelijk geofferd en heeft Abraham hem werkelijk uit de dood wedergekregen.

Jozef

Op dezelfde wijze kunnen we over Jozef spreken. Ook Jozef werd 'gedood'. Hij wordt overgeleverd in de handen van de Midianieten, maar om hun vader te doen geloven dat zijn geliefde zoon werkelijk is gestorven doden zijn broers een onschuldig dier in zijn plaats.

'Toen namen zij het gewaad van Jozef, slachtten een geitenbok en dompelden het gewaad in het bloed. Zij stuurden het veelkleurige gewaad naar hun vader en zeiden: Dit hebben wij gevonden. Kijk toch eens of dit het gewaad van uw zoon is of niet. Hij herkende het en zei: Het is het gewaad van mijn zoon. Een wild dier heeft hem opgegeten. Jozef is ongetwijfeld verscheurd.' (Gen. 37:31-33).

In zekere zin hebben we hier hetzelfde als bij Abraham en Izak. Het bloed van de geitenbok ging door voor het bloed van Jozef. Ze vloeiden als het ware samen tot een type. In Jakobs ogen was Jozef gestorven, werkelijk gestorven. En evenals Abraham heeft hij zijn geliefde zoon als uit de dood wedergekregen. Vele jaren later kreeg hij de boodschap 'Jozef leeft nog' (Gen. 45:26). Ook hij heeft zijn zoon 'als het ware' uit de dood wedergekregen.

Gods raad en de vijandschap van mensen

De dood van Christus wordt door Petrus in één tekst ook op twee verschillende wijzen verklaard.

'Israëlitische mannen, luister naar deze woorden: Jezus de Nazarener, een Man Die u van Godswege aangewezen is door krachten, wonderen en tekenen, die God in uw midden door Hem gedaan heeft, zoals u ook zelf weet, deze Jezus, Die overeenkomstig het vastgestelde raadsbesluit en de voorkennis van God overgegeven is, hebt u gevangengenomen en door de handen van onrechtvaardigen aan het kruis gespijkerd en gedood.' (Hand. 2:22, 23)

De dood van Christus had twee 'oorzaken'. De eerste was het raadsbesluit en de voorkennis van God. Dit wordt afgebeeld in Genesis 22 in de dood van Izak.

De tweede oorzaak was de vijandschap van Zijn eigen broeders, de Israëlitische mannen. Dit wordt afgeschaduwd in de dood van Jozef die door zijn eigen broers in vijandschap en jaloezie wordt vermoord. Dit laatste aspect herhaalt Petrus nog eens duidelijk in Handelingen 3.

'De God van Abraham, Izak en Jakob, de God van onze vaderen, heeft Zijn Kind Jezus verheerlijkt, Die u hebt overgeleverd. U hebt Hem verloochend vóór Pilatus, toen die oordeelde dat men Hem zou loslaten. U echter hebt de Heilige en Rechtvaardige verloochend en gevraagd dat u een moordenaar geschonken zou worden, maar de Vorst van het leven hebt u gedood, Die God uit de doden opgewekt heeft, waarvan wij getuigen zijn. (Hand 3:13-15).

Dan mag het door het raadsbesluit en de voorkennis van God zijn, Petrus maakt het heel duidelijk dat het volk, tot wie hij spreekt schuldig is. Ze hebben niets om zich achter te verbergen.

Twee aspecten van de dood van Christus worden verduidelijkt door deze twee typen. Elk van deze is een dubbel-type. Izak met de ram en Jozef met de geitenbok. En dit zien we ook terug in het Pascha.

Het Paaslam

In het Pascha zien we dus ook een dubbel-type. De eerstgeborene en het paaslam. Het bloed van de eerstgeborenen in Egypte en het bloed van het paaslam vloeien als het ware weer ineens. De dood van het lam was de dood van de eerstgeborene. Doordat het lam stierf bleef de eerstgeborene leven. Daar waar het bloed niet gezien werd stierf de eerstgeborene.

Waar we bij Izak en Jozef de oorzaken van de dood (en opstanding) van Christus hebben gezien, namelijk de raad en de voorkennis van God en de vijandschap van de broeders gaat het bij het Pascha meer

om de uitwerking ervan. Verlossing. Verlossing uit de slavernij van Egypte.

Alle eerstgeborenen in Egypte moesten sterven. Ook Gods eerstgeborene, Israël, is gestorven door te schuilen achter het bloed van het lam.

En zo is Israël, als volk, ook hier een prachtig type van de Heere Jezus Christus. Hij is als het Lam Gods werkelijk de dood in gegaan. Zijn bloed is gestort. En Hij leeft.

'Zie het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt.' (Joh. 1:29).

Het bloed aan de dorpels en de posten

Het bloed van het Lam moest aan de dorpels en de posten van de deuren van de huizen gestreken worden.

'Neem dan een bosje hysop en doop het in het bloed dat in een schaal is, en strijk van het bloed dat in de schaal is, op de bovendeur en op de beide deurposten. Maar wat u betreft, niemand mag de deur van zijn huis uit gaan, tot de volgende morgen. Want de HEERE zal het land doortrekken om Egypte te treffen, maar als Hij het bloed zal zien op de bovendeur en op de beide deurposten, dan zal de HEERE de deur voorbijgaan en de verdere niet toestaan om uw huizen binnen te komen om u te treffen.' (Ex. 12:22, 23).

Het lam moest niet alleen geslacht worden. Er moest ook iets met het bloed gedaan worden. Het moest aan de bovendeur en de zijposten gestreken worden. Het bloed moest zichtbaar worden aangebracht. Dit is de toepassing van het bloed aan het hart door het geloof.

Het bloed was niet zichtbaar voor de Israëlieten zelf. Zij moesten die nacht binnenshuis blijven. Maar het bloed was wel zichtbaar voor God. Laat dat tot een troost zijn voor zovelen die door onzekerheid gekweld worden. Vat moed uit deze woorden: 'als Hij het bloed zien zal'. Als Hij dat bloed kostbaar acht, doe dat zelf dan ook. En vertrouw in dat grote

Offer. Verwerp elke gedachte waardoor je zelf denkt zalig te kunnen worden maar strijk het bloed van het Lam aan de posten van je hart. Daarin ligt het leven.

Het lam moest gegeten worden

'Zij moeten het vlees dezelfde nacht nog eten; op vuur gebraden, met ongezuurde broden, en met bittere kruiden moeten zij het eten. U mag daarvan niets rauw eten, en zeker niet in water gekookt, maar alleen op vuur gebraden, met zijn kop, met zijn poten en zijn ingewanden. U mag daarvan ook niets overlaten tot de morgen. Wat er de volgende morgen van over is, moet u met vuur verbranden.' (Ex. 12:8-10).

De ongezuurde broden zullen we in het volgende hoofdstuk uitgebreid tegen komen. De bittere saus of kruiden waarmee het vlees gegeten moest worden is ongetwijfeld om de herinnering aan de bitterheid van het verblijf van Israël in Egypte (Ex. 1:14) en aan de dure prijs die er voor de verlossing betaald moest worden in het bittere lijden van het lam.

Eten in de Schrift heeft de overdrachtelijke betekenis van 'deel hebben aan', 'gemeenschap hebben met'. Door te eten van het lam kreeg de Israëliet daadwerkelijk deel aan de verlossing. Hij bracht door het lam te eten zijn geloof in uitoefening. Dat zien we ook in het Nieuwe Testament terug in de Pesachmaaltijd.

'En terwijl zij aten, nam Jezus het brood en toen Hij het gezegend had, brak Hij het en gaf het aan de discipelen en Hij zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam. Hij nam ook de drinkbeker en nadat Hij gedankt had, gaf Hij hun die, en zei: Drink allen daaruit, want dit is Mijn bloed, het bloed van het nieuwe verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden. Ik zeg u dat Ik van nu aan van de vrucht van de wijnstok niet zal drinken tot op de dag wanneer Ik die met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk van Mijn

Vader. En toen zij de lofzang gezongen hadden, vertrokken zij naar de Olijfberg. (Mat. 26:26-30).

De toepassing hiervan geeft Paulus in de eerste brief aan de Korinthiërs.

'Ik spreek toch tot u als tot verstandige mensen, beoordeelt u dan zelf wat ik zeg. De drinkbeker der dankzegging, die wij met dankzegging zegenen, is die niet de gemeenschap met het bloed van Christus? Het brood dat wij breken, is dat niet de gemeenschap met het lichaam van Christus? Omdat het brood één is, zijn wij, die velen zijn, één lichaam, want wij allen hebben deel aan het ene brood.' (1 Kor. 10:15-17).

Merk overigens op hoe er alleen sprake is van het breken en eten van het brood en niet van het vlees van het lam. Daar zegt de Heere en ook Paulus niets over. Dit teken van het Nieuwe Verbond is nieuw. Het is een nieuwe inzetting, die weliswaar gebaseerd is op het Pesach van de uittocht uit Egypte, maar die een andere invulling heeft gekregen.

Hij voor ons

De laatste les die ik hier bespreek over het Pesach is Galaten 1:3, 4.

'Onze Heere Jezus Christus, Die Zichzelf gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons zou ontrukken aan de tegenwoordige slechte wereld, overeenkomstig de wil van onze God en Vader. (Gal. 1:3, 4).

Het gaat me hier om het woordje 'ontrukken'. Stefanus gebruikt het overeenkomstige woordje in het Grieks in zijn rede tot het sanhedrin twee maal. Eén maal voor Jozef hoe God hem verlostte uit al zijn verdrukkingen (Hand. 7:10) en één maal voor Israël hoe God het volk daaruit verlostte:

'Ik heb de mishandeling van Mijn volk, dat in Egypte is, heel goed gezien, en Ik heb hun zuchten gehoord en ben neergedaald om hen daaruit te verlossen; en nu, kom, Ik zal u naar Egypte zenden.' (Hand. 7:34).

Gods Woord vergelijkt hier de verlossing uit deze tegenwoordige boze eeuw met de verlossing uit Egypte. En Hij heeft dat gedaan door Zichzelf te geven als een Lam. Egypte, 'de tegenwoordige slechte wereld' vraagt een slavendienst. Als we ons daarvan bewust worden gaan we zuchten tot de Heere om verlossing. En dan verlost Hij door het bloed van Zijn Zoon, Jezus Christus. Dat doet Hij met een doel. De verlossing uit Egypte was niet alleen omdat God medelijden met Zijn volk kreeg. Ook niet alleen omdat Hij het aan de vaders beloofd had. Nee, Hij wilde dienstknechten voor Zichzelf. De Israëlieten waren dienstknechten van Farao. En na hun bevrijding waren zij dienstknechten van de HEERE.

'Want de Israëlieten behoren Mij als dienaren toe. Zij zijn Mijn dienaren, die Ik uit het land Egypte geleid heb. Ik ben de HEERE, uw God.' (Lev. 25:55).

Dat is de verlossing uit deze tegenwoordige boze eeuw. Uit de handen van de ene heer in die van de andere. Maar wat een losprijs is daar voor betaald. En welk een verschil maakt deze dienst. Onder Farao was het een dienst in gevangenschap, onder de Heere is het een slavendienst in vrijheid en blijdschap. Wonderlijke paradox! Maar even wonderlijk waar. Lof zij de Heere.

Meer lezen?

Zie deel 4: Ongezuurde broden

